

Raadsvergadering d.d. : 26 april 2018

Agendapunt :

Onderwerp : wijziging Verordening maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp
gemeente Aa en Hunze 2017

Portefeuillehouder : wethouder H.J. Dijkstra

Datum : 20 maart 2018

Onderwerp

Wijziging Verordening maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp gemeente Aa en Hunze 2017

Voorgesteld besluit

1. in te stemmen met aanpassing van artikel 12 Algemene voorziening Wmo van de Verordening maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp gemeente Aa en Hunze 2017;
2. een overgangsperiode in te voeren voor cliënten met een inkomen dat hoger ligt dan 180 procent van de bijstandsnorm;
3. Deze wijzigingen met terugwerkende kracht in werking te laten treden op 1 april 2018;

Inleiding

Op 8 november 2017 hebben wij u geïnformeerd over de reactie van de voormalige staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, de heer Van Rijn. De staatssecretaris had een tweetal tekortkomingen in ons gevoerde beleid inzake de algemene voorziening schoonmaak (AVS) geconstateerd. Deze hadden enerzijds betrekking op de wijze waarop wij de toegang van de AVS hadden georganiseerd en anderzijds op de passendheid en de financiële haalbaarheid van de AVS voor onze inwoners.

In een eerdere briefwisseling met de staatssecretaris hebben wij op 27 september 2017 al een uitvoerige toelichting gegeven op de wijze waarop wij de toegang van de AVS inmiddels hebben ingevuld. De staatssecretaris heeft op 19 oktober 2017 hierop positief gereageerd. Wel heeft hij aangegeven dat wij nadrukkelijk de financiële haalbaarheid van de AVS voor onze inwoners in ogenschouw behoren te nemen. Daarbij dient de gemeente staffels te hanteren, die geënt zijn op het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015. Ook moet de gemeente rekening houden met mogelijke cumulatie van eigen bijdragen.

Het is steeds onze intentie geweest om aan de bezwaren van het ministerie tegemoet te komen, hetgeen betekent dat het gewijzigde beleid ook moet worden vastgelegd in de van toepassing zijnde verordening.

Op 30 januari 2018 hebben wij schriftelijk de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over de voorgestelde beleidsaanpassing geïnformeerd (zie bijlage nr.5). Inmiddels hebben wij per brief van 5 maart 2018 een positieve reactie van de minister ontvangen (zie bijlage nr.6).

Over de voorgestelde wijziging hebben wij advies ingewonnen bij de Adviesraad Sociaal Domein Aa en Hunze. Dit advies en de reactie van ons college treft u bijgaand aan (bijlage nr. 4 en nr. 5).

Wij hebben u al op 30 januari 2018 geïnformeerd over de voorgestelde staffel, die bij de AVS gehanteerd gaat worden. Wij hebben in onze brief aangekondigd, dat het uit oogpunt van zorgvuldigheid niet mogelijk is om uw raad voor de gemeenteraadsverkiezingen een besluit te laten nemen. Dit voorstel bieden wij aan ter besluitvorming in uw vergadering van april 2018.

Beoogd effect

- Het juridisch borgen van de AVS, waaronder het opnemen van een gedifferentieerde staffel met tarieven aan eigen bijdragen in de Verordening maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp gemeente Aa en Hunze 2017;
- Het voldoen aan de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015;
- Voldoende budget voor de uitvoering van de AVS beschikbaar te hebben.

Argumenten

1. Daarmee wordt de toegankelijkheid (betaalbaarheid) van de AVS voor de laagste inkomens vergroot.

Wij hanteren het uitgangspunt dat 'de sterkste schouders de zwaarste lasten' dragen. Dit doen wij door in de verordening een staffel met gedifferentieerde tarieven op te nemen. Afhankelijk van de hoogte van iemands inkomen ontvangt hij een korting op het gecontracteerde uurtarief. Door het opnemen van voorwaarden in de verordening, wordt duidelijk in welke gevallen een cliënt een beroep kan doen op een gereduceerd tarief.

Met deze beleidsaanpassing wordt geheel tegemoet gekomen aan de eerdere opmerkingen van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

2. Daarmee wordt de huidige Wmo-cliënten een overgangperiode geboden

Uit oogpunt van zorgvuldigheid dient een overgangperiode aan cliënten worden geboden. Met name die cliënten, die als gevolg van de invoering van de staffel AVS in een nadeliger positie ten opzichte van de huidige situatie komen te verkeren, dienen op basis van geldende jurisprudentie minimaal drie maanden tijd te krijgen om hun situatie aan te passen aan de nieuwe omstandigheden.

3. Daarmee is 1 april 2018 een haalbare invoeringsdatum

Eerder is aan het ministerie toegezegd om begin 2018 de regels te hebben vastgesteld. Om de besluitvorming goed te kunnen voorbereiden, was het niet mogelijk om eerder dan op 26 april 2018 de regels vast te laten stellen. Gelet op de implementatie bij aanbieders en gemeente, alsmede een goede voorlichting aan de inwoners is de invoeringsdatum met terugwerkende kracht tot 1 april jl. haalbaar.

4. Daarmee is voldoende budget beschikbaar om de AVS uit te voeren.

Kanttekeningen

1. Onduidelijkheid rijksbeleid

In het regeerakkoord van het kabinet Rutte III is de voorgestelde invoering van een zogenaamd abonnementstarief per 2019 opgenomen. Het voorstel behelst dat mensen die Wmo-ondersteuning ontvangen en daarvoor eigen bijdragen verschuldigd zijn, ook veelal het eigen risico voor de Zorgverzekeringswet geheel aanwenden. Het kabinet wil deze stapeling van eigen bijdragen tegengaan door het invoeren van een vast abonnementstarief van € 17,50 per vier weken voor huishoudens die gebruik maken van Wmo-voorzieningen. Het is op dit moment nog ongewis of het kabinetsvoornemen per 2019 wordt ingevoerd en wat hiervan de consequenties voor gemeenten zullen zijn.

2. Aannames

Bij het ontwikkelen van de staffel is uitgegaan van de op dat moment beschikbare informatie. Een precieze berekening van de financiële consequenties van het invoeren van de voorgestelde staffel valt niet te maken. Wel kan een inschatting gemaakt worden op basis van het aantal aannames.

- *Verdeling van inkomens*

Niet inzichtelijk is tot welke inkomensgroepen de huidige AVS-gebruikers vallen. Om toch een inschatting te kunnen maken is gebruik gemaakt van de gegevens van het CAK over de inkomensverdeling in de groep Wmo-gebruikers in onze gemeente. Op basis daarvan is bij benadering een indeling te maken van AVS-gebruikers over de verschillende inkomensgroepen.

- *Gebruik van het aantal uren*

Het is niet precies in te schatten in welke mate de prijs van de huidige en de nieuwe staffel de afname van het aantal uren bepaalt voor de verschillende inkomens. Mensen met lagere inkomens laten het aantal uren waarschijnlijk sterker afhangen van de uurprijs dan mensen met hogere inkomens. Bij de berekening is uitgegaan van het gemiddelde gebruik in de twee groepen (9,7 en 5 uur per vier weken).

- *Aanzuigende werking en verschuiving naar maatwerk*

Het is waarschijnlijk dat de wijziging in tarieven veranderingen in het gebruik van de AVS tot gevolg hebben. Hoe groot die verschuivingen zullen zijn, is moeilijk in te schatten. Vermoedelijk neemt het gebruik toe onder de inkomensgroepen tot en met 160 procent van de bijstandsnorm. De groep boven de 200 procent zal naar verwachting kleiner worden, omdat het voor deze groep aantrekkelijker wordt particuliere hulp te regelen.

Op basis van de voornoemde aannames is een stijging van de kosten met € 200.000,- op termijn realistisch. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de bijlage nr. 2. Consequenties staffel AVS.

3. Samenwerking met buurgemeenten

De gemeenten Aa en Hunze, Assen en Tynaarlo hebben de AVS samen ontwikkeld. Het ministerie van VWS heeft eerder de drie gemeenten aangeschreven met betrekking tot aanpassing van hun beleid. Daartoe hebben de gemeenten gezamenlijk overleg met het ministerie gevoerd. De drie gemeenten nemen over de opbouw van de staffel een verschillend standpunt in. De twee andere gemeenten kiezen ervoor om te anticiperen op de uitvoering van het regeerakkoord om een abonnementstarief van € 17,50 in te voeren voor Wmo-maatwerkvoorzieningen. Dit heeft echter grote financiële consequenties voor zowel het Rijk als gemeenten. Wij kiezen ervoor te wachten tot er meer duidelijkheid is over de uitvoering van dit kabinetsvoornemen.

4. Aanbieders

Op 15 maart jl. heeft er over de aanpassing van het gemeentelijke beleid en de consequenties daarvan voor de aanbieders ambtelijk overleg met de aanbieders plaatsgevonden.

Financiën

Naar verwachting zullen de extra kosten van de Algemene Voorziening Schoonmaak in verband met het invoeren van een inkomensafhankelijke staffel (op termijn) uitkomen op € 200.000. Voor de onderbouwing van dit bedrag wordt u verwezen naar bijlage 2. Het betreft een structurele extra last. De dekking van dit bedrag kan worden gevonden in budgetten binnen het sociaal domein die in voorgaande jaren niet volledig werden benut.

Communicatie

Na vaststelling van uw besluit worden alle huidige AVS-cliënten geïnformeerd over de eventuele gevolgen. Ook zal aandacht zijn voor aanpassing van de gemeentelijke website en de gecontracteerde aanbieders worden geïnformeerd.

Burgerparticipatie

Over de opbouw van de staffel is in een eerder stadium en als denkrichting advies gevraagd aan de Adviesraad Sociaal Domein. De adviesraad kan zich vinden in de voorgestelde denkrichting. Het advies van de Adviesraad Sociaal Domein is bijgevoegd. De uitgewerkte staffel is op 19 februari 2018 in zijn vergadering van de Adviesraad Sociaal Domein ambtelijk toegelicht.

Uitvoering

Het sociaal team alsmede de gemeentelijke backoffice zijn over uw besluit geïnformeerd. De implementatie van de aangepaste AVS vraagt extra inzet van personeel gedurende de overgangperiode tot 1 augustus 2018. Het gaat vooral om extra inzet bij de administratie verwerking en de communicatie aan inwoners. Ook worden er werkinstructies voor zover van toepassing opgesteld dan wel geactualiseerd.

Samenvatting voor publicatie Schakel (max. 5 regels)

De gemeenteraad heeft besloten om de Verordening maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp aan te passen. In de verordening is vastgelegd wat een Wmo-cliënt, afhankelijk van zijn inkomen, voor de algemene voorziening schoonmaak (AVS) moet betalen. Ten opzichte van de huidige situatie betekent dat, dat Wmo-cliënten veelal een ander tarief per uur gaan betalen.

Bijlagen

1. Bijlage raadsbesluit inzake aanpassing artikel 12 van de Verordening maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp gemeente Aa en Hunze 2017;
2. Bijlage Consequenties staffel AVS;
3. Bijlage Advies van de Adviesraad Sociaal Domein d.d. 22 januari 2018;
4. Bijlage brief aan de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport d.d. 30 januari 2018;
5. Bijlage reactie van de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport d.d. 5 maart 2018;
6. Reactie van het college van 20 maart 2018 op het advies van de Adviesraad Sociaal Domein Aa en Hunze.

Het college van de gemeente Aa en Hunze,

mevrouw mr. M. Tent
secretaris

de heer P. van Dijk
burgemeester